

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	12
Частина 1. ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ ЯК ВИД ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ	
Розділ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ	
Тема 1. ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ ЯК ГАЛУЗЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ НАУКИ	15
1.1.	Визначення практичної психології 15
1.2.	Структура та завдання практичної психології 23
Тема 2. ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ ЯК ГАЛУЗЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	32
2.1. Модель професійної діяльності практичного психолога	32
2.2. Етичні принципи професійної діяльності практичних психологів.....	37
Тема 3. ЛЮДИНА ЯК ПРЕДМЕТ ПІЗНАННЯ В ПРАКТИЧНІЙ ПСИХОЛОГІЇ	44
3.1. Ідея цілісності та системний підхід у вивченні людини	44
3.2. Людина і культура. Культура і формування особистості	47
3.3. Процес культурації.....	51
Тема 4. СИСТЕМА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ.....	56
4.1. Особливості національної системи соціально- психологічної служби	56
4.2. Етичні засади діяльності практичного психолога	62
Тема 5. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ.....	69
5.1. Визначення методологічних засад практичної психології	69
5.2. Система принципів практичної психології.....	78
Розділ 2. ПСИХОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПРАКТИЧНІЙ ПСИХОЛОГІЇ	
Тема 6. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗРОБЛЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	85
6.1. Теоретичні основи наукових досліджень	85
6.2. Типи наукових досліджень	86
6.3. Класифікація методів психологічних досліджень.....	93
6.4. Система методів психологічного дослідження	95
Тема 7. СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЯК МЕТОД ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	107
7.1. Визначення та вимоги до спостереження	107
7.2. Класифікація спостережень.....	108
7.3. Етапи наукового спостереження.....	110
7.4. Способи реєстрації матеріалу.....	110
7.5. Типові помилки при спостереженні.....	111
Тема 8. ЕКСПЕРИМЕНТ – ОСНОВНИЙ МЕТОД ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	114
8.1. Історія становлення та суть методу експерименту.....	114
8.2. Поняття і види змінних. Гіпотеза. Види гіпотез	116

8.3. Види та класифікація експериментів	118
8.4. Основні етапи експериментального дослідження	120
Тема 9. ПСИХОЛОГІЧНЕ ТЕСТУВАННЯ	126
9.1. Історія розвитку методу тестів	126
9.2. Поняття тестування. Особливості методу тестів	127
9.3. Основні характеристики якості вимірювання	142
9.4. Види психологічних тестів	145
Тема 10. СУЧАСНИЙ СТАН ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ ЕГОЦЕНТРИЗМУ В ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ	149
10.1. Проблема вивчення егоцентризму в психології	149
10.2. Феномен егоцентризму в дослідженнях вітчизняних і зарубіжних психологів	150
10.3. Особливості розвитку егоцентризму в підлітковому віці	154
10.4. Значення стилю виховання в розвитку егоцентризму в підлітків	156
10.5. Емпірична частина дослідження співвідношення егоцентризму підлітків і стилів виховання. Опис методик, вибірки і процедури дослідження	162
10.6. Програма психокорекційної роботи з оптимізації відносин підлітків та батьків	169
Тема 11. ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК РОБОТИ З БАГАТОАСПЕКТНИМ ОСОБИСТІСНИМ ЗАПИТАЛЬНИКОМ	179
11.1. Міннесотський багатоаспектний особистісний запитальник	179
Тема 12. ДОСЛІДЖЕННЯ ВІДЧУТТІВ	186
12.1. Дослідження ролі відчуттів у пізнавальній діяльності людини	186
12.2. Поняття і природа відчуттів	186
12.3. Значення сенсорних систем для організму людини ..	192
Тема 13. ДОСЛІДЖЕННЯ СПРИЙМАННЯ	193
13.1. Поняття про сприймання	193
13.2. Природа сприймання	199
13.3. Властивості сприймання	204
13.4. Феноменологія сприймання	208
Тема 14. ДОСЛІДЖЕННЯ УВАГИ	216
14.1. Методи дослідження уваги	216
Тема 15. МЕТОД ІНТЕРВ'Ю ТА АНКЕТУВАННЯ	222
15.1. Види опитування в практичній психології	222
15.2. Бесіда як найбільш популярний різновид опитування	222
15.3. Інтерв'ю – організація усного опитування	223
Тема 16. ПРОЕКТИВНІ МЕТОДИКИ	231
16.1. Загальна характеристика проективних способів вивчення особистісних властивостей	231
16.2. Використання проективних методик	231
16.3. Головні види проективних методик	232

Розділ 3. ОСНОВНІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА

Тема 17. ГРАФІЧНІ МЕТОДИКИ	237
17.1. Теорія і методологія психологічного аналізу	237
17.2. Проблеми психологічного аналізу малюнка і тексту. Психологічний аналіз як метод наукового пізнання	250
17.3. Історія аналізу малюнка і тексту	264
17.4. Основи аналізу малюнка. Психологічний аналіз малюнка	300
17.5. Методи психологічного аналізу малюнка	306
17.6. Графічні методи в психодіагностиці	313
17.7. Конструктивний малюнок чоловічків з геометричних фігур	332
Тема 18. СОЦІОМЕТРИЧНИЙ МЕТОД ДОСЛІДЖЕННЯ ГРУПИ	373
18.1. Загальна характеристика соціометричного методу..	373
18.2. Основні питання і процедури соціометрії.....	373
Тема 19. ЕКСПЕРТНЕ ОЦІНЮВАННЯ В ПСИХОЛОГІЇ.....	378
19.1. Суть та специфічні особливості експертного оцінювання	378
19.2. Порушення достовірності результатів під час експертного оцінювання	380
Тема 20. КОНТЕНТ-АНАЛІЗ ЯК МЕТОД ПСИХОЛОГІЧНОЇ НАУКИ.....	382
20.1. Історія формування контент-аналізу	382
20.2. Контент-аналіз як різновид методу вивчення продуктів діяльності	382
20.3. Зміст основних процедур контент-аналізу	384
Тема 21. БІОГРАФІЧНИЙ МЕТОД ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	389
21.1. Історія біографічного методу в психології та соціології. Американська та європейська школи біографічних досліджень	389
21.2. Сучасний стан біографічних досліджень.....	389
21.3. Методологія якісного дослідження	390
21.4. Класичні якісні дослідження	392
21.5. Якісно змістовний аналіз	396
21.6. Психоаналітична інтерпретація тексту	397
21.7. Об'єктивна герменевтика	400
21.8. Конверсаційний аналіз	401
21.9. Аналіз мови тіла і гендер	402
21.10. Гендерні виміри мови тіла	403
21.11. Технологія біографічного дослідження	404
Тема 22. ДОСЛІДЖЕННЯ ПАМ'ЯТІ.....	407
22.1. Види пам'яті.....	407
22.2. Методи дослідження різних видів пам'яті та уваги .	410
Тема 23. ДОСЛІДЖЕННЯ МИСЛЕННЯ	414
23.1. Історія вивчення поняття «мислення».....	414
23.2. Поняття «мислення»	417
23.3. Характеристика і принципи мислення.....	418

23.4. Теоретичні та експериментальні підходи до дослідження мислення.....	419
23.5. Методи дослідження мислення	424
23.6. Мислення як процес визначення та розв'язання творчих завдань	428
23.7. Проблема дослідження мотивації розумової діяльності.....	432
Тема 24. ДОСЛІДЖЕННЯ ЛОКУСУ КОНТРОЛЮ ОСОБИСТОСТІ ТА ВОЛЬОВОЇ САМОРЕГУЛЯЦІЇ	439
24.1. Воля і вольові дії людини.....	439
24.2. Воля та її функції	440
24.3. Проблема свободи волі.....	441
24.4. Локус контролю	442
24.5. Структура вольової дії.....	443
24.6. Вольові якості особистості.....	445
Частина 2. ДІАГНОСТИКА В ПРАКТИЧНІЙ ПСИХОЛОГІЇ	
Розділ 4. ПСИХОДІАГНОСТИКА ПСИХІЧНИХ ПРОЯВІВ ОСОБИСТОСТІ.....	
Тема 25. ПІДГОТОВКА ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ	448
25.1. Історичні аспекти підготовки практичних психологів.....	448
25.2. Формування особистості практичного психолога у вищому навчальному закладі.....	449
Тема 26. ОСОБИСТІСТЬ ПСИХОЛОГА-ПРАКТИКА.....	452
26.1. Критерії професійної придатності психолога-практика	452
26.2. Модель особистості психолога-практика	453
26.3. Уміння спілкуватися з клієнтом	455
26.4. Етичний кодекс психолога-практика.....	457
Тема 27. ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ МАЛОГО БІЗНЕСУ	460
27.1. Специфіка змісту діяльності, завдань та функцій психологічної служби на підприємстві ..	460
27.2. Характеристика досвіду роботи психологічної служби підприємства.....	462
27.3. Психологічна служба організацій малого бізнесу	464
27.4. Структура, напрями та форми діяльності шкільної психологічної служби в Україні.....	466
Тема 28. ОСНОВНІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ.....	470
28.1. Головні цілі та види діяльності психолога-практика.....	470
28.2. Просвітницько-пропагандистська діяльність психолога-практика	471
28.3. Профілактична робота психолога-практика	473
Тема 29. ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ.....	476
29.1. Специфіка, мета і завдання психологічного консультування.....	476
29.2. Принципи й умови психологічного консультування.....	478
29.3. Види психологічного консультування	479

29.4. Інтерв'ю як основний метод психоконсультації	480
Тема 30. ПСИХОДІАГНОСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ І ПСИХОЛОГІЧНА КОРЕКЦІЯ	483
30.1. Психодіагностична діяльність психолога-практика	483
30.2. Поняття психокорекції, її мета та завдання	485
30.3. Способи і прийоми психологічної корекції	486
30.4. Особливості психокорекції з дітьми	489
Тема 31. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПСИХОТЕРАПІЇ ЯК СКЛАДОВОЇ ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ	492
31.1. Поняття психотерапії, її специфіка, мета та завдання	492
31.2. Загальна характеристика психологічних моделей психотерапії	493
31.3. Групова психотерапія. Поняття психотерапевтичної групи	494
Розділ 5. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ	
Тема 32. ХАРАКТЕРИСТИКА ГОЛОВНИХ НАПРЯМІВ ПСИХОТЕРАПІЇ	497
32.1. Психодинамічний напрям	497
32.2. Біхевіористична (поведінкова) психотерапія	499
32.3. Гуманістичний напрям психотерапії	500
32.4. Когнітивний напрям психотерапії	502
Тема 33. ПРЯМИЙ (ВІЛЬНИЙ) АСОЦІАТИВНИЙ ТЕСТ. СПРЯМОВАНИЙ АСОЦІАТИВНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ	506
33.1. Історія виникнення асоціативного методу	506
33.2. Види асоціативного експерименту	507
33.3. Асоціативний вільний тест	509
Тема 34. ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПРОФІЛЬ ОСОБИСТОСТІ	516
34.1. Перші лабораторії експериментальної психології	516
34.2. Психодіагностика особистості у контексті теорій рис особистості	518
Тема 35. ПСИХОГРАФОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПИСЬМОВОЇ МОВИ	529
35.1. Джерела графології	529
35.2. Можливості аналізу почерку	531
35.3. Національні особливості почерку	532
35.4. Як проводити аналіз почерку	533
35.5. Аналіз почерку	534
Тема 36. ДОСЛІДЖЕННЯ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДИКИ Г.Ю. АЙЗЕНКА	545
36.1. Теоретичний аналіз проблеми переживання емоційних станів	545
36.2. Самооцінювання психічних станів	554
36.3. Особливості переживання емоційних станів у чоловіків та жінок	556
36.4. Експериментальне вивчення особливостей переживання емоційних станів у чоловіків та жінок	560
36.5. Дослідження переживання емоційних станів у жінок та чоловіків	565

Тема 37. ДІАГНОСТИКА ЕМПАТІЇ.....	572
37.1. Природа емпатії та її роль у психотерапії.....	572
37.2. Емпатія в терапевтичній комунікації.....	576
37.3. Експрес-діагностика емпатії.....	578
Тема 38. ОЦІНЮВАННЯ ПСИХІЧНОЇ АКТИВАЦІЇ ІНТЕРЕСУ, ЕМОЦІЙНОГО ТОНУСУ, НАПРУГИ І КОМФОРТНОСТІ.....	584
Тема 39. ДОСЛІДЖЕННЯ ІМПУЛЬСИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ.....	595
39.1. Поняття «імпульсивність»	595
39.2. Дослідження рівня імпульсивності	595
Тема 40. ДОСЛІДЖЕННЯ ВОЛЬОВОГО ЗУСИЛЛЯ ТА НАПОЛЕГЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ.....	602
40.1. Поняття про волю.....	602
40.2. Головні вольові риси людини	603
40.3. Безвілля, його причини і переборення.....	605
Тема 41. ДОСЛІДЖЕННЯ УЯВИ	607
41.1. Теоретичний аналіз уяви як психічного процесу.....	607
41.2 Специфічні риси онтогенезу уяви.....	610
41.3 Сукупність різних видів уяви.....	614
41.4. Методичні аспекти дослідження та особливості використання уяви в психотерапії.....	617
41.5. Роль уяви в тренувальній психотерапії	620
41.6. Організація та проведення експериментального дослідження. Аналіз та результати дослідження уяви.....	624
41.7. Практичні рекомендації щодо розвитку уяви в психотерапевтичних цілях.....	626
Тема 42. ДОСЛІДЖЕННЯ ВЛАСТИВОСТЕЙ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ	636
42.1. Методи вивчення властивостей нервової системи..	636
42.2. Визначення сили нервової системи на основі показника часу реакції на подразник.....	636
42.3. Вивчення стану нервової системи за допомогою буквених тестів.....	636
42.4. Вивчення стану нервової системи на основі дослідження змін, які відбуваються в аналізаторних апаратах	638
42.5. Вивчення властивостей нервової системи за показником «збудження- гальмування».....	639
42.6. Вивчення властивостей нервової системи за допомогою методики «Теппінг-тест».....	639
Тема 43. ДОСЛІДЖЕННЯ САМООЦІНКИ ТА РІВНЯ ДОМАГАНЬ.....	641
43.1. Формування самооцінки та методи її дослідження..	641
Тема 44. ДОСЛІДЖЕННЯ ХАРАКТЕРОЛОГІЧНИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	649
44.1. Моделі характерів.....	649
44.2. Дослідження характерологічних тенденцій	661
Тема 45. МЕТОДИКА БАГАТОФАКТОРНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	667
45.1. Запитальник «Шістнадцять особистісних чинників».....	667
45.2. Факторний аналіз	672

Тема 46. ДОСЛІДЖЕННЯ АКЦЕНТУАЦІЙ ХАРАКТЕРУ.....	674
46.1. Акцентуації характеру	674
46.2. Психологічна суть характеру людини	675
46.3. Акцентуація характеру й особистості.....	678
46.4. Основні типи акцентуації особистості.....	678
46.5. Дослідження акцентуації характеру. Опис методик та процедури дослідження.....	683
46.6. Аналіз результатів дослідження акцентуацій характеру	686
Тема 47. ОЦІНЮВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ ТА ОРГАНІЗАТОРСЬКИХ ЗДІБНОСТЕЙ.....	700
47.1. Методика оцінювання комунікативних та організаторських здібностей.....	700
Список використаних джерел.....	706